

17. HOBIJĂ, Angelica., Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar, Institutul European, Iași, 2008 ;
18. JACOBS, N., MOSCO, E., Bibliotherapy as an Adjunctive Treatment. Read All About It. In Evidence-based adjunctive treatments, Elsevier.Inc. MA, (2008).
19. JUDE, Ioan, Psihologie școlară și optim educațional, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002
20. KULIKOVSKI, Lidia. Biblioterapia, o formă intens folosită în activitatea cu persoanele dezavantajate.
21. Ed.Biblioteca, , nr. 5, 2001
22. MACAVEI, Elena, Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
23. MARIN, Mariana. Opera literară ca pretext al cunoașterii de sine, Univers Pedagogic, nr.4 , 2009

ROLUL ARTEI PLASTICE ÎN DEZVOLTAREA ESTETICĂ A COPIILOR ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

THE ROLE OF FINE ARTS IN AESTHETIC DEVELOPMENT OF CHILDREN IN EARLY EDUCATION

Eliza Puică, lector univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Eliza Puică, university lecturer „I. Creangă” SPU

ORCID: [0000-0002-6797-9247](https://orcid.org/0000-0002-6797-9247)

CZU 741:373.2.036

Abstract

Early education is the best age to set a basis for esthetic education of children. The main factor for this is the particular sensibility that children are exposed to at an early age, when children are extremely receptive for the “beauty” around them. Fine arts are a perfect educational tool to cultivate in children the love for beauty. Esthetical perception cultivates in children the esthetic taste, esthetic competencies, esthetic emotions, esthetic attitude.

Key-words: esthetic education, esthetic sensibility, sensorial artistic and esthetic perception, esthetic norms and values.

Ideea perfecționării personalității în creștere este un pilon educațional constant, promovat pe parcursul evoluției istorice de numeroși filozofi, savanți, artiști, pedagogici în avansarea socială și culturală a civilizației umane.

O abordare specifică a acestei probleme este susținută de cadrele didactice din domeniul educației plastice, care confirmă influența artei plastice în sensibilizarea și dezvoltarea estetică a urmașilor noștri. Numeroase cercetări în domeniul pedagogiei artelor demonstrează multiple valențe formative ale artelor, cele plastice fiind mai ușor de perceput, de simțit, de înțeles și de trecut prin filiera emoțiilor estetice. De aceea, se consideră că arta plastică chiar din perioada educației timpurii este o activitate complexă, care angajează plenar personalitatea copilului în actul creației plastice, educându-l „să vadă” și „să înțeleagă” frumosul creat de mâinile lui, dar și cel din jurul lui.

Prin activitățile de artă plastică în educația timpurie copilul capătă cunoștințe despre armonia formelor, culorilor, despre armonizarea compozițională elementară a elementelor de limbaj plastic, despre anumite procedee, tehnici de lucru cu instrumente și materiale de artă. Anume aceste pregătiri practice, însoțite de scurte explicații teoretice reprezintă condiții necesare pentru procesul cunoașterii artistice și estetice. [3]

Prin pregătirile respective se realizează corelarea organică a educației estetice cu cea senzorială-spirituală, morală, intelectuală, dar și corelarea activității de artă plastică cu alte tipuri de activități cum ar fi audițiile muzicale, cântul, povestirea unor fragmente literare, observarea frumosului în opere de artă sau în mediul înconjurător, etc.

Vârsta educației timpurii este deosebit de propice activităților de creație plastică, prin care copilul își exprimă cu doar gândurile, ideile sale, dar și emoțiile, sentimentele pentru cele văzute, și cele trăite, preocupările lui fiind intens exprimate, manifestate în imagini viu colorate. Arta plastică, a scris Evi Crotti, cercetătoare în psihologie infantilă, „reprezintă o modalitate spontană de exprimare, prin folosirea unui limbaj propriu, în care important nu este cuvântul, ci forma și culoarea”. [5, p.123]

Dezvoltarea estetică prin intermediul artei plastice a copiilor de vârstă timpurie presupune cultivarea unei sensibilități estetice față de „frumosul” artistico-plastic, a unui gust estetic și a unei atitudini estetice în aprecierea acestuia. Pregătirea lor pentru actul de a discerne ce este o lucrare de artă plastică de „valoare” sau de „nonvaloare” este un proces îndelungat și o muncă temeinică a cadrului didactic în grădiniță pentru că receptarea obiectelor și fenomenelor estetice implică o bună cunoaștere a reacțiilor afective ale copiilor, cât și mulți factori de ordin psihopedagogic, prin care se percepe „frumosul” la vârsta copilăriei. [4]

Aceste reacții pozitive din punct de vedere psihologic pentru sensibilizarea și dezvoltarea estetică a copiilor le poate oferi natura cu frumusețile ei schimbătoare sau mediul natural firesc în care se află ei.

Schimbarea anotimpurilor, frumusețea plantelor, florilor, a păsărilor și animalelor reprezintă imagini și fenomene ale realității înconjurătoare care creează ambianța „sensibilizatoare”, necesară dezvoltării estetice a preșcolarilor.

Savanta română L.Bârlogeanu în tratatul său de „Psihopedagogia artei” afirmă că, normele de apreciere estetică sunt exprimate prin valori estetice. „Norma estetică desemnează, deci capacitatea semnului estetic de a atinge valoarea, de a exprima valoarea”. [1, p.133]

Deci, formarea și dezvoltarea la copii a facultăților de percepere și apreciere a fenomenelor estetice este un proces continuu, începând cu formarea gustului estetic, prin norme și valori estetice.

Însă, în acest proces de percepere estetică a obiectivelor și fenomenelor realității în înconjurătoare este necesară respectarea unității sarcinilor de cunoaștere și a celor estetice. În acest context activitățile de educație plastică, pictură, desen grafic, colaj, modelaj etc. trebuie să stimuleze atenția copiilor pentru obiectivele, ce urmează a fi reprezentate.

Această pregătire pentru procesul de percepere și reproducere a esteticului va include următoarele secvențe metodologice:

- observarea, analiza obiectelor și fenomenelor din natură și din realitate ce urmează a fi reproduse;
- audierea unor fragmente muzicale ce ilustrează sonor imaginile observate și analizate;
- perceperea unor ilustrații, reproduceri ale unor tablouri, fotografii artistice, lucrări de artă decorativ-aplicată etc.;
- observarea unor lucrări sau modele realizate de copii având aceeași tematică;
- vizionarea unor filme video, a desenelor animate sau a unor programe TV cu scopul de a stimula gândirea creatoare.

Aceste secvențe metodologice au scopul nu doar de a fixa atenția copiilor pe anumite semne și expresivități plastice ale obiectelor ce urmează a fi reproduse prin linii, forme sau culori, ci au menirea de a sensibiliza estetic sfera emoțională a copiilor, orientând atenția lor spre aspectul estetic al acestora. [5]

Din cele expuse mai sus, putem afirma că procesul percepției estetice este dominat de afectivitate, emoția estetică fiind un răspuns subiectiv la un semnal conținut în obiectul estetic, transpus în planul trăirii printr-o expresie de satisfacție și bucurie față de contactul cu obiectul sau fenomenul estetic. [4]

În acest context, reiterăm ideea că în perioada educației timpurii arta plastică este un cadru perfect pentru dezvoltarea estetică a copiilor, aceasta fiind vârsta când ei manifestă un interes deosebit pentru activitățile plastice, ele reprezentând o modalitate de exprimare grafică sau picturală a emoțiilor și trăirilor universului lor interior. [2]

Cu atât mai lesne îi va fi cadrului didactic să formeze la discipolii săi un șir de calități psiho-emoționale în aprecierea unor obiecte sau fenomene legate de simțul estetic al „frumosului” în artă sau realitate.

BIBLIOGRAFIE

1. BÂRLOGEANU, L. Psihopedagogia artei. Iași: Editura Polirom, 2001
2. BALLART, M. Mon petit atelier d'artiste. Paris: Mila Edition, 2018.
3. CRISTEA, MARIA. Metodica predării educației plastice în învățământul preșcolar/primar. București: Editura Corint, 2009
4. CRISTEA, MIRCEA. Sistemul educațional și personalitatea. Dimensiunea estetică. București: EDP, 1994
5. CROTTI, E. Desenele copilului tău. Interpretări psihologice, București: Editura Litera Internațional, 2010